

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta: Petr Braný

Téma práce: Internetizace knihoven v ČR

Hodnocení: dobře

KRITÉRIUM	ÚROVEŇ				
HLEDISKO 1: NÁROČNOST PRÁCE					
Náročnost tématu na teoretické znalosti	vysoká	průměrná	nižší		
Náročnost tématu na praktické zkušenosti	vysoká	průměrná	nižší		
Aktuálnost tématu	vysoká	průměrná	nižší		
HLEDISKO 2: SPLNĚNÍ VĚCNÝCH POŽADAVKŮ					
Stupeň splnění cíle práce	vynikající	velmi dobrý	vyhovující		nevyhovující
Logická stavba práce	vynikající	velmi dobrá	vyhovující		nevyhovující
Aktuálnost uvedených údajů	vynikající	velmi dobrá	vyhovující		nevyhovující
Adekvátnost závěrů	vynikající	velmi dobrá	vyhovující		nevyhovující
Vlastní přínos k řešené problematice	vynikající	velmi dobrý	vyhovující		nevyhovující
Využitelnost výsledků práce v praxi (teorii)	vysoká	průměrná	nižší		
HLEDISKO 3: FORMÁLNÍ NÁLEŽITOSTI					
Stylistická a gramatická úroveň práce	vynikající	velmi dobrá	vyhovující		nevyhovující
Grafická úprava práce	vynikající	velmi dobrá	vyhovující		nevyhovující
Práce s literaturou (citace)	vynikající	velmi dobrá	vyhovující		nevyhovující

Připomínky:

Viz s. 2-3 posudku – Slovní komentář.

Práci **doporučuji k obhajobě.**

Navržená výsledná známka: dobře

Dne: 14. 9. 2009

Jméno: Linda Jansová

Podpis:

Slovní komentář

Téma předložené diplomové práce, tj. Internetizace knihoven v ČR, je zpracováno převážně deskriptivním způsobem. V zásadě je v práci pojednáno o všech dílčích tématech uvedených v zadání, avšak pojetí těchto témat (konkrétní obsah jednotlivých kapitol) není vždy dostatečně vztaženo k tématu práce, záběr práce je proto velmi široký.

Členění práce je logické a přehledné, práce obsahuje předmluvu, sedm kapitol (Úvod, Právní aspekty internetizace knihoven, Státní programy na podporu internetizace knihoven, Internet v knihovnách, Analýza webových prezentací vybraných typů knihoven, Závěr) a dále seznam použitých zkratk, obrázků, tabulek a použitých zdrojů. Pokud se týká členění kapitol na podkapitoly (na druhé a třetí úrovni), je diskutabilní vhodnost užití názvu Ostatní (bez uvedení substantiva; jedná se o podkapitolu 3.4.4; navíc s ohledem na délku a názvy dalších podkapitol by bylo jistě vhodnější rozdělení podkapitoly na dvě části, z nichž každá by byla zaměřena na jeden zákon), rovněž (s ohledem na pojmenování dalších podkapitol, kde je využito názvu zákona) pro podkapitolu 3.4.2 by byl jistě vhodnější název Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích (nikoliv Rozhlasové a televizní poplatky), u podkapitoly 3.4.3 Úprava jmen internetových domén je naopak pochopitelné, že její název není názvem zákona, neboť takový zákon, jak diplomant uvádí, v českém právním řádu dosud neexistuje.

Některé podkapitoly (resp. zařazení daného dílčího tématu do práce) jsou nadbytečné, zejména podkapitola 5.1 Historie knihoven v rámci kapitoly 5. Internet v knihovnách, některé jsou příliš dlouhé, přestože nepojednávají o jádru práce. Zejména se jedná o úvodní pasáže týkající se historie internetu obecně; navíc se nevyskytují zmínky o novějším vývoji (v části věnované vývoji od roku 1993 do současnosti) – např. o skutečnosti, že zvláště v posledních letech se samotní uživatelé mnohdy stávají také tvůrci obsahu. V případě podkapitol 3.1 Knihovní zákon a 3.2 Autorský zákon se navíc setkáváme s nepoměrem, kdy je v případě první zmíněné podkapitoly zahrnut exkurz do historie, zatímco u druhé nikoliv. S ohledem na téma by bylo historické aspekty dané legislativy spíše možné zcela pominout. Podkapitola 5.2.5 Second Life a Facebook pojednává prakticky výhradně o virtuálním světě Second Life, sociální síť Facebook je zmíněna pouze na necelých čtyřech řádcích, proto je název podkapitoly spíše zavádějící. S některými dílčími tvrzeními (např. na s. 67 s tvrzením, že jmenný a věcný popis jednoho dokumentu obvykle trvá i několik desítek minut, či na s. 79 s konstatováním, že webové prezentace odborných knihoven mají obecně lepší úroveň než webové prezentace knihoven veřejných) by bylo možné polemizovat, resp. tvrzení by bylo nutné zpřesnit. V práci navíc nejsou prezentovány podstatnější závěry, kapitola 7. Závěr má rozsah jedné strany a spíše úvahový charakter.

Pokud se týká terminologie užitě v diplomové práci, je třeba konstatovat, že přestože se v práci vyskytují relativně rozsáhlé části věnované objasnění obsahu výrazu „internet“, a dokonce je zmíněna i definice termínu „knihovna“ (převzatá z Wikipedie, viz s. 52 diplomové práce), není věnována pozornost výkladu termínu „internetizace“. Tento termín je přitom pro samotnou práci klíčový – umožnil by diplomantovi lépe vymezit obsah a rozsah tématu. Za přínosné by bylo možné pokládat užší zaměření práce, např. na připojování knihoven k internetu s důrazem na vyhodnocení jednotlivých programů a projektů (RISK, VISK, PIK; v tomto směru by bylo vhodné doplnit dostupné zdroje např. o osobní konzultaci s V. Richterem, který se v těchto programech výrazně angažoval, resp. angažuje; přínosné by bylo také naznačit, zda k procesu internetizace nějakým způsobem přispěla akce Březen – měsíc internetu), zpřístupňování internetu uživatelům knihoven a pouze některá další vybraná subtémata. Z terminologického hlediska by také bylo vhodné na s. 27, kde se diplomant věnuje autorskému právu, upřesnit, že ustanovení autorského zákona brání online přístupu k určitým elektronickým dokumentům, přičemž v daném kontextu se jedná o online přístup prostřednictvím internetu, nikoliv o online přístup v rámci sítě „kamenné“ knihovny. Na s. 31 by pak bylo vhodnější neuvádět výraz „číslo čtenáře“ – v řadě knihoven nejsou k identifikaci čtenářů používány výhradně číselné znaky, ale jsou užívány také znaky abecední; je-li ve větě v témže odstavci zmiňována „adresa trvalého pobytu“, bylo by v závorce za výrazem „doručovací adresa“ příhodnější uvést „pokud se neshoduje s adresou trvalého pobytu“, nikoliv „pokud se neshoduje s bydlištěm“, neboť skutečným bydlištěm může být právě místo odpovídající oné doručovací adrese. Na téže stránce je také chybně použit výraz „spyware“ – v daném kontextu se má jednat o „antispyware“. Vrátime-li se ještě k termínu „internet“, pak je nutné konstatovat, že v práci by bylo vhodné upřesnit způsob užívání tohoto výrazu s velkým a malým písmenem na počátku (v práci převažuje výraz „internet“, avšak na některých místech se setkáváme i s výrazem „Internet“, např. na s. 38). Na s. 54 je nesprávně užit výraz „virtuální realita“ v souvislosti s virtuálním světem Second Life. Nepřesná je i citace, jedná se o položku č. 44 ze seznamu použitých zdrojů – ta je z roku 2001, v textu je však uvedena u bodu týkajícího se sociálních sítí apod., to však v citovaném textu není zmíněno.

Pokud se týká gramatické a stylistické úrovně práce, lze konstatovat, že je na velmi dobré úrovni, vyskytují se pouze drobné nedostatky, např. na s. 13 chybí čárka v první větě podkapitoly 2.2 Historie internetu (jedná se o větu vloženou), na s. 15 se pak nevyskytuje čárka před výrazem „nebo“ (ve spojení buď – nebo).

Seznam použité literatury obsahuje celkem 73 položek. V seznamu jsou obsaženy i odkazy na některé neaktuální zdroje. Např. položka č. 4 odkazuje na heslo v Seznam encyklopedii, které již není k dispozici (Seznam.cz nyní nabízí pouze odkazy

na jiné zdroje, konkrétně hesla z Wikipedie), je sice uvedeno datum citování [cit. 2009-04-10], vzhledem ke skutečnosti, že práce byla odevzdávána k 18. srpnu 2009, tj. o několik měsíců později, bylo by možné očekávat uvedení aktuálnějšího zdroje. U některých položek (např. č. 29 či 49) by bylo vhodné doplnit, že se jedná o rukopis či nepublikovaný dokument; navíc je diskutabilní vhodnost jejich zařazení, neboť se jedná o školní práce. V některých případech online zdrojů nejsou uvedeny korektně jejich adresy (např. u položky č. 50 chybí v závěru adresy .htm, u položky č. 56 je místo www na začátku adresy uvedeno pouze ww). U položek č. 35-37 (vládní usnesení) by bylo vhodné doplnit URL, popř. další údaje (je uvedena pouze autorská odpovědnost a název, další údaje chybějí). U položky č. 52 by bylo z hlediska čtenáře práce rovněž přínosné doplnění URL (<http://www.inforum.cz/archiv/inforum2004/prispevek.php-prispevek=55.htm>), neboť se jedná o konferenční příspěvek, který je rovněž dostupný online.

Závěrem konstatuji, že v práci se vyskytuje řada dílčích nedostatků, proto navrhuji klasifikaci dobře.